

1.2 Signaleren palliatieve fase en inzet zorgpad stervensfase

Zorgvragers met dementie in palliatieve fase zijn gebaat bij een tijdige en goede signalering van symptomen om zorgproblemen te voorkomen of te verlichten. Momenteel sterven mensen met dementie bijna altijd bij de “handen aan het bed”, de verzorgenden die dagelijks contact hebben met de zorgvragers. Verzorgenden signaleren vaak als eerst een verandering in conditie of gedrag bij zorgvragers. Ook experts op het gebied van dementie pleiten voor het implementeren van een dementie-specifiek instrument voor het herkennen en registreren van pijn en het meer bekendheid geven aan bestaande richtlijnen op het gebied van palliatieve zorg bij dementie

De huidige methodiek ‘Signalering in de palliatieve fase’ biedt verzorgenden al concrete handvatten voor signalering, uitvoering en evaluatie van de palliatieve zorg. Hierbij is de last die de zorgvrager ervaart het uitgangspunt. Om het gebruik van de methodiek voor zorgvragers met dementie te bevorderen is doorontwikkeling van de methodiek nodig. Aanpassing van de methodiek voor zorgvragers met dementie is nodig omdat bij deze doelgroep sprake is van specifieke zorgproblemen, die nog niet zijn uitgewerkt in signaleringskaarten. Daarnaast ziet IKNL in de praktijk dat verzorgenden bij het signaleren weinig tot geen gebruik maken van beschikbare meetinstrumenten (bijvoorbeeld PACSLAC-D of REPOS). Terwijl deze meetinstrumenten belangrijk zijn om zorgproblemen in kaart te brengen, vooral in de fase waarin de dementie zo ver gevorderd is dat de zorgvrager niet meer in staat is om zelf uitdrukking te geven aan zijn/haar klachten. Het aangeven van de wensen, klachten en behoeften van deze zorgvrager wordt vaak (gedeeltelijk) overgenomen door een mantelzorger of naaste. Een goede communicatie met de mantelzorger is van groot belang.

De methodiek ‘Signalering in de palliatieve fase’, specifiek aangepast voor zorgvragers met dementie, draagt bij aan het verbeteren van de kwaliteit van zorg voor deze kwetsbare zorgvragers.

Uit evaluatieonderzoek (IKNL, 2015) en opgedane ervaringen komt naar voren dat een succesvolle implementatie van de methodiek ‘Signalering in de palliatieve fase’ binnen een zorginstelling meer vraagt dan het aanleren van een nieuwe werkmethode. Het stellen van randvoorwaarden, inrichten van een projectgroep, benoemen van ieders rol en taken en borgingsstrategieën vooraf bepalen, blijken belangrijke factoren voor een succesvolle implementatie.

Meer informatie over de signalering in de palliatieve fase is te vinden op;

<https://iknl.nl/palliatieve-zorg/diensten/verbetertrajecten/signalering-palliatieve-fase>

Contactpersonen:

Hetty Kazimier, adviseur Palliatieve zorg IKN,

Mariëtte Schouten, kwaliteitsfunctionaris en

Jenike Eita, verpleegkundige WZH de Strijp en hospice Waterhof